

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ

Ηράκλειο Κρήτης, 3/11/97
(ώρα 21.40-21.55)

ΔΙΑΒΑΛΚΑΝΙΚΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΗΓΕΤΩΝ ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ ΚΩΣΤΑ ΣΗΜΙΤΗ ΜΕΤΑ ΤΟ ΠΕΡΑΣ ΤΩΝ ΔΙΜΕΡΩΝ ΕΠΑΦΩΝ ΤΟΥ

Ο Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης, αμέσως μετά τη συνάντησή του με τον Πρωθυπουργό της Τουρκίας Μεσούτ Γιλμάζ, προσήλθε στο κέντρο Τύπου της Διάσκεψης και ενημέρωσε τους Έλληνες και ξένους δημοσιογράφους για τις διμερείς επαφές που είχε απόψε, στο περιθώριο των εργασιών της Διαβαλκανικής Συνάντησης Ηγετών. Συγκεκριμένα ο Πρωθυπουργός είπε τα εξής:

“Κυρίες και κύριοι, για τη Διαβαλκανική Συνάντηση Κορυφής θα σας ενημερώσω αύριο (4/11). Χθές (2/11) και σήμερα (3/11) είχα μια σειρά από επαφές με όλους τους ηγέτες των χωρών, οι οποίοι συμμετέχουν στη Συνάντηση Κορυφής.

Οι συζητήσεις αυτές ήταν ωφέλιμες, ήταν θετικές. Γιατί, απ’ όλες τις πλευρές, υπήρχε αποδοχή της ελληνικής πρωτοβουλίας να συναντηθούμε εδώ στην Κρήτη και να συζητήσουμε κοινά προβλήματα. Υπήρχε η διαπίστωση ότι πέρα από τις ευκαιριακές επαφές οι οποίες υπάρχουν, χρειάζεται μια πιο συστηματική επαφή. Και υπήρχε απόλυτη συμφωνία ότι η περιφερειακή συνεργασία είναι αναγκαία.

Συζητήσαμε τα διμερή θέματα και διαπιστώσαμε σε όλες τις περιπτώσεις ότι αυτά τα διμερή θέματα εξελίσσονται καλώς. Υπάρχει ανταπόκριση στους σχεδιασμούς τους οποίους έχουμε κάνει. Υπάρχουν και κάποιες καθυστερήσεις, τις οποίες πρέπει να υπερβούμε. Αλλά υπάρχει ένα άλλο κλίμα πια στην περιοχή, ένα κλίμα στενότερης συνεργασίας.

Υπήρχε, επίσης, συμφωνία ότι η Ελλάδα μπορεί να βοηθήσει σημαντικά τις χώρες αυτές, σε σχέση με τον ευρωπαϊκό προσανατολισμό τους. Και από πολλές χώρες τονίστηκε ότι περιμένουν αυτή τη συμβολή της Ελλάδας και εμείς, βέβαια, είμαστε πρόθυμοι να την προσφέρουμε.

Τελευταία συνάντηση της ημέρας ήταν αυτή με τον κ.Γιλμάζ. Με τον κ.Γιλμάζ συζητήσαμε τις ελληνοτουρκικές σχέσεις, τις διμερείς μας σχέσεις. Στη συνάντηση αυτή ο κ.Γιλμάζ επανέλαβε τις γνωστές του απόψεις και εμείς από τη δική μας πλευρά επαναλάβαμε τις θέσεις μας, οι οποίες είναι ήδη γνωστές.

Ο κ.Γιλμάζ είπε ότι πιστεύει ότι μπορούν να ξεπεραστούν τα προβλήματα με ένα διάλογο εφ' όλης της ύλης.

Εμείς του εξηγήσαμε ότι ένας διάλογος εφ' όλης της ύλης έχει πραγματοποιηθεί εδώ και πολύ καιρό και δεν έχει οδηγήσει σε αποτελέσματα και γι' αυτό εμμένουμε σ' αυτή την προσέγγιση, την οποία έχουμε, επίσης, εκθέσει εδώ και καιρό (πριν ένα χρόνο περίπου) στη βήμα προς βήμα προσέγγιση, στα βήματα τα οποία έχουμε καθορίσει για να ξεπεραστούν έτσι οι αντιθέσεις και οι αντιπαλότητες.

Δεν προέκυψαν, λοιπόν, από τη συνάντηση αυτή, κάποια συμπεράσματα τα οποία αλλάζουν την κατάσταση.

Αλλά θέλω να τονίσω ότι θεωρώ τη συνάντηση αυτή ωφέλιμη. Είναι πάντα ωφέλιμο όταν συναντιέσαι με κάποιον και συζητάς θέματα τα οποία υπάρχουν.

Θεωρώ τη συνάντηση αυτή ωφέλιμη, γιατί σ' αυτήν υπήρχε η συμφωνία ότι πρέπει να υπάρχει συνέχεια στη Διακήρυξη της Μαδρίτης, ότι το Σύμφωνο Παπούλια-Γιλμάζ θα πρέπει να εφαρμοσθεί, ότι στο πλαίσιο των συζητήσεων που γίνονται στο ΝΑΤΟ, θα πρέπει να διερευνηθεί ποιά μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης είναι σκόπιμα και ότι θα πρέπει, επίσης, να υπάρξει και συνέχεια στη διαδικασία των εμπειρογνωμόνων.

Όπως, ίσως, ξέρετε, οι εμπειρογνώμονες της ελληνικής πλευράς έχουν στείλει μια επιστολή, η οποία δεν έχει ακόμα απαντηθεί.

Και ανέφερα στον κ.Γιλμάζ ότι είναι ανάγκη να απαντηθεί αυτή η επιστολή και όπως έχει συμφωνηθεί από παλιά, ανάλογα με την απάντηση αυτή και την εκτίμηση που θα προκύψει, θα υπάρξει και συνέχεια.

Ωφέλιμη, επίσης, είναι η συνάντηση αυτή, γιατί αυτή τη στιγμή υπάρχει ένα κλίμα αντιπαλότητας και αντιπαράθεσης. Και πιστεύω ότι το κλίμα αντιπαλότητας και αντιπαράθεσης δεν ωφελεί κανέναν. Εκείνο το οποίο είναι αναγκαίο, είναι να υπάρχει μια ατμόσφαιρα συνεργασίας, μια επιδίωξη να αντιμετωπισθούν τα θέματα και ότι οι δύο χώρες θα πρέπει να εργασθούν για την ειρήνη και τη συνεργασία. Αυτή είναι η πρόθεσή μας, η θέλησή μας και αυτό θα κάνουμε.

Θέλω, επίσης, να αναφέρω ότι ο κ.Γιλμάζ με κάλεσε να επισκεφθώ την Άγκυρα. Δέχθηκα αυτή την πρόσκληση. Πότε θα γίνει η επίσκεψη αυτή, θα καθορισθεί δια της διπλωματικής οδού. Και βεβαίως, η επίσκεψη

αυτή θα γίνει, εφόσον υπάρχουν οι προϋποθέσεις για μια θετική κατάληξη της, γιατί πιστεύω ότι οι επισκέψεις πρέπει να οδηγούν σε μια βελτίωση της κατάστασης και δεν πρέπει να έχουν ένα αρνητικό αποτέλεσμα.

Τέλος, είναι ωφέλιμη αυτή η συζήτηση, γιατί κοντά στις ελληνοτουρκικές σχέσεις θίξαμε και θέματα τα οποία είναι κοινού ενδιαφέροντος και συζητήσαμε μέσα στο πλαίσιο της Διαβαλκανικής Συνάντησης. Θέματα όπως η καταπολέμηση του εμπορίου ναρκωτικών, η καταπολέμηση της λαθρομετανάστευσης και η καταπολέμηση της εγκληματικότητας. Θίξαμε, δηλαδή, θέματα τα οποία όλες οι Βαλκανικές χώρες θέλουν να αντιμετωπίσουν.

Υπάρχουν κάποια θέματα που μας χωρίζουν. Υπάρχουν, όμως, και κάποια θέματα που μας ενώνουν. Και αυτά τα θέματα που μας ενώνουν, πρέπει να τα δούμε και πρέπει μέσα στο πλαίσιο της γενικότερης συνεργασίας να τα αντιμετωπίσουμε.

Πιστεύω ότι με τη συνάντηση αυτή με τον κ.Γιλμάζ και τις συναντήσεις με τους ηγέτες των άλλων χωρών, αποσαφηνίσαμε, διευκρινίσαμε τις θέσεις μας, τις σχέσεις τις οποίες έχουμε, τις κατευθύνσεις τις οποίες θα εφαρμόσουμε και δημιουργήσαμε μια καλύτερη βάση και για τη διμερή, αλλά και για τη διαβαλκανική συνεργασία.

Ήταν μια θετική ημέρα. Θετική ημέρα, όχι μονάχα εδώ στην Κρήτη, αλλά όπως θα ακούσατε και στην Αθήνα υπήρξε εισροή συναλλάγματος γύρω στα 250 εκατομμύρια δολάρια, που δείχνει ότι η επίθεση κατά της δραχμής απέτυχε, υπάρχει αναστροφή της τάσης που δείχνει ότι μπορέσαμε με αποτελεσματικότητα να στηρίξουμε το νόμισμά μας.

ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ (ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟ ΕΙΔΗΣΕΩΝ): Κύριε Πρόεδρε, με βάση την πολιτική βήμα προς βήμα, την οποία είχατε εξαγγείλει από την επίσκεψή σας στην Ουάσιγκτον, θα ήθελα να σας ρωτήσω σε σχέση με τη Μαδρίτη, αυτό το βήμα της Κρήτης, πώς μπορείτε να το χαρακτηρίσετε;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Το βήμα της Κρήτης είναι -όπως είπα- ωφέλιμο, είναι θετικό. Βοηθά στο να προχωρήσουμε στην εφαρμογή της Διακήρυξης της Μαδρίτης. Υπήρχαν και υπάρχουν πολλές αναστολές σε συναντήσεις. Υπήρχαν και υπάρχουν οι απόψεις ότι δεν πρέπει να μιλάμε με την άλλη πλευρά. Ότι μια συζήτηση είναι κάτι το οποίο προδίδει υποχωρητικότητα, ότι πρέπει να έχουμε μια στάση η οποία να είναι τελείως αρνητική. Η άτεγκτη στάση δεν είναι η αρνητική στάση. Η άτεγκτη στάση είναι εκείνη η οποία δίνει δύναμη στη διαπραγματεύσή μας. Η στάση η οποία ωφελεί την Ελλάδα είναι η παρουσία και η

προώθηση των θέσεών μας. Αυτό μπορούμε να το κάνουμε παντού, με οποιονδήποτε και δεν έχουμε κανένα δισταγμό να συζητήσουμε και να μιλήσουμε με τον οποιονδήποτε.

ΠΟΥΛΙΔΟΥ (ΠΛΑΝΕΤ): Κύριε Πρόεδρε, το Μνημόνιο Παπούλια-Γιλμάζ αναφέρει δύο σημεία και θα ήθελα δύο διευκρινίσεις: Το ένα διευθετεί τον τρόπο με τον οποίο θα γίνονται οι στρατιωτικές ασκήσεις (και άρα θέλω να ρωτήσω, αν συμφωνήσατε επ' αυτού ότι θα ισχύσει) και το δεύτερο που θέλω να ρωτήσω είναι ότι και τα δύο μέρη αναγνωρίζουν το σεβασμό της εδαφικής ακεραιότητας αμοιότροπων. Αυτό πόσο συμβατό είναι με την αμφισβήτηση της κυριαρχίας των Ιμίων;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Δεν μπήκαμε σε λεπτομέρειες του Μνημονίου Παπούλια-Γιλμάζ. Συμφωνήσαμε ότι το Μνημόνιο αυτό πρέπει να εφαρμοσθεί. Αυτό έχει λεχθεί επανειλημμένα. Όπως ξέρετε κι εσείς, δεν έχει γίνει. Και είναι καλό να επαναλαμβάνεται, παρ' όλο που και στο μέλλον μπορεί να μην εφαρμοσθεί, αλλά είναι μια βάση για να μπορέσουμε να ξεπεράσουμε αντιπαλότητες. Από εκεί και πέρα, είναι γνωστό το θέμα σε σχέση με τις θέσεις της Τουρκίας για τις παραβιάσεις στον εναέριο χώρο. Αnéφερα στον κ.Γιλμάζ τις παραβιάσεις και ο κ.Γιλμάζ μου επανέλαβε τις θέσεις του.

ΜΕΓΤΡΕΛΗΣ (ΑΝΤΕΝΝΑ): Κύριε Πρόεδρε, είπατε ότι ήταν ωφέλιμη η συνάντησή σας, γιατί αποφασίσθηκε να δοθεί συνέχεια στη Διακήρυξη της Μαδρίτης...

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Για πολλούς λόγους ήταν ωφέλιμη, κ.Μεγγρέλη, μεταξύ άλλων...

ΜΕΓΤΡΕΛΗΣ: Μεταξύ άλλων ήταν ότι αποφασίστηκε να δοθεί συνέχεια στη Διακήρυξη της Μαδρίτης. Με ποιό συγκεκριμένο τρόπο συζητήσατε ότι θα δοθεί συνέχεια στη Διακήρυξη της Μαδρίτης, όταν μάλιστα τους δύο τελευταίους μήνες η Διακήρυξη της Μαδρίτης, με ευθύνη της Τουρκίας, έχει πάει λίγο μακριά.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Δεν συζητήσαμε συγκεκριμένους τρόπους, αλλά είπαμε ότι είναι αναγκαίο να εφαρμοσθούν οι αρχές αυτές οι οποίες περιλαμβάνονται στη Διακήρυξη της Μαδρίτης. Δηλαδή, ότι δεν θα πρέπει να γίνονται απειλές, ότι πρέπει να υπάρξει ένα καλό κλίμα ανάμεσα στις δύο χώρες, ότι πρέπει να επιδιώξουμε την ειρηνική συνεργασία, ότι το πνεύμα το οποίο υπάρχει σ' αυτή τη Διακήρυξη, πρέπει να είναι ένα πνεύμα το οποίο διαπνέει τη στάση μας.

Ξέρω κ.Μεγγρέλη και ξέρω κυρίες και κύριοι, ότι αυτό δεν υπήρξε στο παρελθόν πολλές φορές, ότι υπάρχουν δυσκολίες. Όμως, καλό είναι να επαναλαμβάνουμε ότι έχουν αναληφθεί δεσμεύσεις, ότι υπάρχει ένα

πλαίσιο για τη συνεργασία, ότι οι δεσμεύσεις αυτές πρέπει να εφαρμόζονται.

Καλό, λοιπόν, είναι να επαναλαμβάνουμε ότι εκείνο το οποίο είναι κοινή επιδίωξη είναι η ειρήνη, η σταθερότητα και η συνεργασία. Αυτές είναι λέξεις οι οποίες μπορεί να ακούγονται ως μεγάλες, χωρίς σχέση με τα πραγματικά γεγονότα. Είναι, όμως, έννοιες οι οποίες πρέπει να είναι κριτήριο στις πράξεις μας, κριτήριο του τρόπου με τον οποίο να αντιμετωπίζουμε τα προβλήματα. Πρέπει να το έχουμε κι εμείς συνείδηση και πρέπει να το υπενθυμίζουμε και στους άλλους.

Και αυτό κάναμε με τον κ.Γιλμάζ. Υπενθύμισα στον κ.Γιλμάζ τη συμφωνία και ο κ.Γιλμάζ είπε κι αυτός ότι θα πρέπει η Διακήρυξη αυτή να καθορίζει τη στάση μας. Πιστεύω ότι αυτό ήταν ωφέλιμο.
Σας ευχαριστώ πολύ.